

TOIMINTASUUNNITELMAN 2022–2023 VÄLIARVIOINTI

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Lastensuojelun Keskusliitto hyväksyi uuden strategiansa vuoden 2021 yhdistyksen kokouksessa ja sen uusi strategia tuli voimaan vuoden 2022 alussa. Strategiassa määritellyt päätavoitteet ovat:

JOHDANTO

Keskusliiton vuotta 2022 väritti edelleen korona ja sen jälkivaikutukset. Kasvokkaisia tapaamisia, kokouksia ja kohtaamisia järjestettiin harkiten, ja taloudessa jouduttiin edelleen tekemään leikkauksia sekä toimintakuluihin että henkilöresursseihin. Syksyllä toiminta jo osin normalisoitui kokousten ja tapahtumien osalta, mutta kansainvälinen toiminta tapahtui pääosin edelleen etänä.

Lastensuojelun Keskusliiton pitkään peräänkuuluttamaa lastensuojelun kansallista visiota alettiin määrittellä syksyllä 2022 valmisteltaessa lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistusta. Keskusliitosta osallistuttiin aktiivisesti ajankohtaiseen keskusteluun.

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® pystyttiin pitämään pitkästä aikaa täysmittaisina Lahden Sibeliustalolla ja webinaarina 4.-5.10.2022. Päivät saivat hyvää palautetta sekä ohjelmasisällöistään että ajankohtaisesta Turvaa ja toivoa -teemastaan ja niille osallistui yli tuhat lasten ja nuorten kanssa työskentelevää ammattilaista. Alkukesästä keskusliitto järjesti myös ensimmäistä kertaa Unelmien johtaja – Lastensuojelun johtamispäivät. Kyseessä oli keskusliitolle kokonaan uusi konsepti ja päivään osallistui noin 200 lastensuojelussa ja sosiaalityössä työskentelevää johtajaa.

Viestinnässä uudistettiin keskusliiton somestrategia vastaamaan tämän hetken tilannetta ja vaatimuksia sekä jatkettiin vuonna 2021 aloitettua verkkoviestinnän kokonaisuuden uudistusta. Keskusliiton hallinnoima lastensuojelu.info uudistettiin keväällä ja siitä toteutettiin ukrainankielinen versio kesän aikana vastaamaan Ukrainan sodan ja pakolaistilanteen herättämään tarpeeseen. Mediaseurannan kilpailutus aloitettiin ja sitä jatketaan vuoden 2023 aikana.

HENKILÖSTÖSTRATEGIA LUO RAAMEJA

Teimme keväällä henkilöstöstrategian vuosille 2022–2025. Henkilöstöstrategiamme linjaa ne toimintaperiaatteet, joita keskusliitossa noudatetaan henkilöstöpolitiikassa ja työyhteisön kehittämisessä. Lastensuojelun Keskusliiton henkilöstöstrategia pohjautuu organisaatiomme strategiaan ja arvoihin, ja täydentää osaltaan vuosille 2022–2025 luotua strategiaa ja viestintästrategiaa. Henkilöstöstrategiamme on mahdollisimman käytännönläheinen työkalu johtamiseen ja henkilöstötyöskentelyyn.

Lastensuojelun Keskusliitto päätti myös kevätkokouksessaan sääntömuutoksesta. Uudet säännöt mahdollistavat jäsenyyden myöntämisen hyvinvointialueelle ja uskonnolliselle yhdyskunnalle.

Toimintasuunnitelmakauden toisena vuonna vaikuttamistyössämme näkyvät erityisesti kevään eduskuntavaalit ja niihin sekä tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttaminen, lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistus sekä lapsen oikeuksien sopimuksen määräaikaisraportointiprosessi ja siihen liittyvät komitean suositukset. Toimintasuunnitelman väliarviointi on laadittu erityisesti nämä mielessä pitäen.

Ns. kolmoiskriisi – ilmasto, pandemia ja sota Ukrainassa – muodostaa edelleen syvenevästi riskejä lasten hyvinvoinnille ja oikeuksien toteutumiselle. Yhdessä odotettavissa olevan talouden taantumun kanssa se tulee värittämään Lastensuojelun Keskusliiton toimintaa ja vaikuttamistyötä vuonna 2023 ja mitä luultavimmin vielä sen jälkeenkin.

RAPORTOINTI YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN KOMITEALLE

Syyskuussa toteutui YK:n lapsen oikeuksien komitean kuuleminen, johon osallistui LSKL:n kolmihenkinen delegaatio. Kuulemisen yhteydessä julkistettiin LSKL:n koordinoima järjestöjen vaihtoehtoinen raportti, joka toimitettiin komitealle kesäkuussa. Kuulemisessa keskusliiton delegaatio nosti esiin muun muassa epäsuhdan lainsäädännön ja politiikkaohjelmien sekä niiden toteutukseen osoitettujen määrärahojen ja henkilöresurssien välillä, esitti huolensa lapsiin kohdistuvien vaikutusten sivuuttamisesta päätöksenteossa ja toi usein esimerkein esiin lasten hyvinvointiin liittyvää eriarvoistumiskehitystä.

Vuonna 2023 keskusliitto täydentää tarvittaessa vielä näkemyksiään ennen valtion kuulemistilaisuutta sekä tuo komitealta aikanaan saatavia päätelmiä ja suosituksia esiin vaikuttamistyössään ja viestinnässään.

VAALIVAIKUTTAMISTA MONELLA TASOLLA

Keskusliitto pyrkii vaalien alla ja yhteydessä lisäämään tietoa ja ymmärrystä lapsen oikeuksista ja lapset huomioivasta päätöksenteosta sekä vaaleissa valittavien edustajien että äänestäjien keskuudessa. Toimintasuunnitelmakautta 2022–2023 värittävät kahdet vaalit: aluevaalit tammikuussa 2022 sekä eduskuntavaalit huhtikuussa 2023. Alkuvuonna 2023 keskusliitto keskittyi aluevaali- ja hyvinvointialuevaikuttamiseen sekä omalla vaikuttamistyöllään että koordinoimansa lapsi- ja perhejärjestöjen yhteisen Anna ääni lapselle -kampanjan puitteissa.

Eduskuntavaalivaikuttamista aloitettiin jo keväällä 2022 tapaamalla kaikki eduskuntaryhmät. Syksyllä vaalityötä jatkettiin ja hallitus hyväksyi eduskuntavaaliohjelman. Myös Anna ääni lapselle -kampanjan suunnittelu aloitettiin vuoden 2022 puolella yhteisen tavoiteohjelman laatimisella sekä sopimalla vaalikampanjan kulusta ja siihen sisältyvistä toimista. Keskusliitto järjestää osana vaalivaikuttamistaan helmikuussa 2023 Lasten vaalipaneelin yhdessä HS Lasten uutisten kanssa.

LASTENSUOJELUN LAINSÄÄDÄNNÖN KOKONAISUUDISTUKSEEN VAIKUTTAMINEN

Keskusliitto osallistui aktiivisesti lastensuojelun kansallisen vision muodostamiseen ja jatkaa lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistukseen vaikuttamista. Lainsäädännön kokonaisuudistuksessa on tärkeää kirkastaa lastensuojelun tehtävää suhteessa muihin lasten ja perheiden palveluihin sekä selkeyttää lain rajapintoja. Tavoitteena on, että lapsi ja perhe saa tarvittavan tuen oikeaan aikaan ja erityisesti sijaishuollon tarve vähenee.

TIIVISTÄ YHTEISTYÖTÄ LAPSISTRATEGIAN KANSSA

Lapsistrategiaan liittyvää vaikuttamistyötä tehtiin keskusliitossa läpi vuoden. Lapsistrategian jatko näytti epävarmalta vielä syksyn budjettiriihessä, mutta lapsi- ja perhejärjestöjen tiiviin vaikuttamistyön ansiosta lapsistrategiatyö sai jatkorahoituksen. Lapsistrategiayksikölle vuoden 2023 budjetissa osoitettu rahoitus on kuitenkin yksikölle nimettyihin tehtäviin nähden vaatimaton ja vaikuttamista sekä rahoituksen koon että pysyvyyden osalta on tarpeen jatkaa.

TYÖN KIIHTYVÄ TAHTI HAASTAA MYÖS KESKUSLIITTOA

Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota työyhteisömme yhteisöllisyyteen sekä työajan hallintaan koronan jälkeisinä aikoina. Työmäärien kasvu sekä kiihtyvä viestintämaisema haastavat meitä sekä organisaationa että yksilöinä. Erilaiset lausunto- ja kuulemispyynnöt sekä yhteistyö- ja avunantopyynnöt tulevat keskusliitolle yhä useammin todella lyhyellä varoitusajalla, mikä on huomioitava työtehtävien suunnittelussa. Reaktiiviselle työlle on osattava jättää riittävästi työaikaa toiminnan suunnittelussa.

Olemme arvioineet ja kehittäneet oman organisaatiomme perheystävällisiä käytäntöjä sekä seuranneet työhyvinvointitilannettamme säännöllisesti kyselyin ja keskusteluin. Olemme kiinnittäneet huomiota esimerkiksi Työyhteisövirekyselyssä esiin nousseisiin haasteisiin. Keskusliiton kehityskohteiksi siinä nousivat erityisesti palautteenanto ja kannustus sekä palautuminen ja ajanhallinta.

Vuonna 2023 keskitymme sisäisessä kehittämisessä erityisesti johtoryhmätyön kehittämiseen, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen, mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä talouden seurannan ja ennakkoinnin kehittämiseen. Pyrimme löytämään myös uusia taloudellisia mahdollisuuksia ja kehitämme myös muun muassa Lapsen Maailma -lehden yritysmyyntiä ja taloutta.

STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2022 SEKÄ SUUNNITELMA VUODELLE 2023

Keskusliitto saavutti toimintavuonna 2022 suuren osan tavoitteista, joita se oli itselleen asettanut toimintasuunnitelmakaudelle 2022–2023 huolimatta siitä, että liiton taloustilanne oli edelleen epävakaa. Henkilökunnan sitoutunut ja omistautunut toiminta piti yllä aktiivista, jatkuvaa vaikuttamistyötä ja viestintää sekä mahdollisti jopa kehittämistoimien toteutuksen.

Tässä toimintasuunnitelman väliarvioinnissa tehdään katsaus keskusliiton kaksivuotisen toimintasuunnitelman 2022–2023 toteutumista ensimmäisen vuoden aikana sekä jaksotetaan ja tarkennetaan suunnitelmia seuraavalle vuodelle strategiassa määriteltyjen painopistealueiden mukaisesti. Toimenpiteet on jaoteltu uuden strategian mukaisten päätavoitteiden mukaisesti.

Vuoden 2022 toiminnassa korostuivat erityisesti strategian tavoitteet 1 (Kaikki politiikka on lapsipolitiikkaa) sekä 3 (Jokaisella lapsella on turvallinen elämä), jotka kytkeytyvät vahvimmin keskusliiton perustyöhön. Väliarviointia tehtäessä on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota tavoitteiden 2 (Jokaisen lapsen oikeus olla oma itsensä toteutuu) sekä 4 (Lapsilla ja perheillä on uskoa tulevaisuuteen) toteutumiseen. Näihin tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä konkretisoidaan edelleen loppuvuoden 2022 sekä alkuvuoden 2023 aikana.

Keskusliiton sääntöjen mukainen perustyö, eli alan kehityksen seuranta, toimialaan liittyvien aloitteiden, esitysten sekä lausuntojen antaminen, työryhmiin osallistuminen, yhteistyökokousten ja koulutusten järjestäminen, jäsenyhteisöjen työn tukeminen (muun muassa neuvottelukuntien ja toimikuntien kautta) sekä tietopalvelun ja toimiston ylläpitäminen, toteutui vuonna 2022 suunnitelmien mukaisesti ja sitä myös jatketaan vahvasti vuonna 2023.

Vuoden 2022 aikana lausuntoja annettiin muun muassa:

- demokriatoliittisesta periaatepäätöksestä, korostaen tarvetta huomioida lasten osallistumisoikeudet ja lapset ja nuoret ryhmänä;
- yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksesta;

- nuorisolain uudistuksesta (harrastamisen Suomen malli), painottaen lasten yhdenvertaisuutta;
- uudesta kotoutumislaista, korostaen kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön onnistumisen merkitystä;
- lakimuutoksista, jotka liittyvät tilapäistä suojelua saaneiden eli ukrainalaispakolaisten palvelujen turvaamiseen, korostaen selkeämpää säätämistä työnjaosta kuntien, hyvinvointialueiden ja ELY-keskusten välillä sekä vaatien aloittamaan valmistelu varhaiskasvatusoikeuden ulottamisesta näihin ryhmiin sekä
- sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja säätiöiden rahoitusta koskevasta lakiesityksestä.

1 KAIKKI POLITIIKKA ON LAPSIPOLITIIKKA

VUONNA 2022:

- Päivitimme, viimeistelimme ja julkaisimme lapsen oikeuksien vaihtoehtoisen raportin ja osallistuimme lapsen oikeuksien komitean kuulemiseen Genevessä.
- Päivitimme useamman politiikkasuositusistamme (varhaiskasvatuksen politiikkasuositus, lastensuojelun politiikkasuositus, sijaishuollon politiikkasuositus) sekä toteutimme kokonaan uuden jälkihuollon politiikkasuosituksen sekä siihen liittyvän nuorten suosituksen.
- Jatkoimme lapsen oikeuksien viestinnän ja kansallisen lapsen oikeuksien viestintäverkoston toiminnan koordinoitua.
 - Toteutimme lapsen oikeuksien viestintää, ylläpidimme lapsen oikeuksien viestintäkanavia sekä järjestimme Lapsen oikeuksien viikon kampanjan.
 - Järjestimme Lapsen oikeuksien teemaviikon ja tarjosimme oppi- ja viestintämateriaalia kouluihin, varhaiskasvatukseen ja vapaa-ajalle.
 - Hallinnoimme Lapsen oikeuksien verkkosivustoa, jonka alla jatkoimme viestintäyhteistyötä lapsistrategian kanssa sekä toteutimme uuden alisivuston yhteistyössä lapsiasiavaltuutetun toimiston kanssa Lasten vuoro -kampanjalle sekä Lapset mukaan töihin -päivälle.
 - Laadimme lapsiasiavaltuutetun toimeksiannosta lapsen oikeuksien kansallisen viestintästrategian, joka julkaistiin alkutalvella 2022.
- Seurasimme Kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa ja osallistuimme sen seurantaryhmän loppuseminaarin valmisteluun ja toteutukseen sekä useisiin lapsistrategian toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen.
 - Toimenpide 8: olemme mukana Väkipalsta sijaishuollossa -toimenpiteen ohjausryhmässä
 - Toimenpide 10: osallistuimme lapsiuhritutkimuksen toteuttamisen taustaryhmään
 - Toimenpide 14: saavutettavuushankkeen tukiryhmä, jonka tavoitteena on selvittää sote-palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden haasteita lasten ja nuorten näkökulmasta sekä varmistaa, että lapset ja nuoret saavat tietoa palveluista ja oikeuksistaan palveluissa (THL:n koordinoima kokonaisuus). Yksi osa toimenpide 14:n kokonaisuutta on lasten ja nuorten palvelujen saavutettavuuteen liittyvä kehittämishanke, jossa tarkastellaan mm. perhekeskuksen avoimen kohtaamispaikkatoiminnan tasavertaiseen saavutettavuuteen vaikuttavia edistäviä ja ehkäiseviä tekijöitä sekä taidelähtöisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia. Työssä hyödynnetään Perheet keskiöön -hankkeesta kehitettyä kohtaamispaikkatoiminnan laadunarviointityökalua. Olemme mukana ko. osuuden ohjausryhmässä.
 - Toimenpide 16: osallistuimme työryhmään, joka oli edistämässä ja mukana työstämässä varhaiskasvatukseen ja kouluun ajantasaiset oppituntipaketit lapsistrategiasta ja lasten

oikeuksista (Opetushallituksen koordinoima kokonaisuus).

- Toimenpide 20: Osallistuimme kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyn sivuston valmistelua tukevan tukiryhmän työskentelyyn.
- Toimenpide 24. Tuotetaan kattava tietopohja lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamiseen. Olimme mukana ohjausryhmässä.
- Toimenpide 26: Osallistuimme lapsen oikeuksien verkkokoulutuskokonaisuuksien tuottamiseen eri alojen ammattilaisille (kaksi moduulia: kasvatus ja koulutus sekä turvapaikanhakija- ja pakolaislasten osuus).
- Toimenpide 27: Lasten ideat heidän oikeuksiaan edistäviksi toimenpiteiksi. Olimme mukana työryhmässä.
- Järjestimme lisäksi SuomiAreenalla keskustelun lapsistrategiasta yhteistyössä Kansallisen lapsistrategian ja lapsiasiavaltuutetun kanssa.
- Edistimme lapsivaikutusten arviointia.
- Jatkoimme LAVA-verkoston (lapsivaikutusten arviointi) koordinointia.
- Tuimme Keski-Suomen hyvinvointialuetta sekä joitakin yksittäisiä kuntia lapsivaikutusten arviointityön suunnittelussa. Neljä tarinaa -projektissa etsimme uutta tapaa tuoda nuorten ajatuksia osaksi yhteiskunnallista keskustelua. Julkaisimme nuorten kirjoituksia julkaisuna.
- Koordinoimme Anna ääni lapselle -kampanjaa aluevaaleissa ja tuotimme vaikuttamismateriaaleja sekä järjestimme kampanjakumppaneille sparrausta vaalivaikuttamisesta.
- Osallistuimme aktiivisesti kansainväliseen työhön. Monet kansainvälisistä kokouksista olivat edelleen hybridimuotoisia, mutta pääsimme myös jatkamaan livetapaamisia.
 - Osallistuimme FICE:n toimintaan ja esittelimme FICE:n verkostolle Kansallisen lapsistrategian, lapsivaikutusten arvioinnin ja lapsibudjetoinnin toimeenpanoa.
 - Olimme mukana Eurochildin ja CIAC-verkoston toiminnassa ja seurasimme niiden kautta kansainvälistä lasten suojelun tilaa ja suuntaa.
 - Olimme mukana Eurochildin organisoimassa ECD-hankkeessa (Early Childhood Development) kansallisella Hyvä alku elämälle -kampanjalla. Aiheesta toteutettiin Tutkimuksesta tiiviisti -artikkeli.
 - Olimme mukana varhaiskasvatuksen maailmanjärjestö OMEPin työssä. Osallistuimme Unescon järjestämään varhaiskasvatuksen maailmankonferenssiin 14.-16.11.2022 Uzbekistanissa. Keskusliitto oli osa Suomen viisihenkiä delegaatiota.
- Lisäksi osallistuimme ja toimimme lapsinäkökulmaa muun muassa seuraavissa:
 - Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan työskentelyssä;
 - Lapsiasiavaltuutetun työelämäverkostossa edistämässä työn ja perheen yhteensovittamista sekä uudistuneen Lapset mukaan töihin -päivän järjestämisessä;
 - Aivoliiton koordinoimassa kansallisen aivoterveysohjelman valmistelussa lapset ja nuoret -osakokonaisuuden osalta sekä
 - Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) seurantakomitean työssä (EU:n sisäasiainrahastot).

VUONNA 2023:

- Vaikutamme aktiivisesti lastensuojelulain kokonaisuudistukseen sekä siihen, että lastensuojelulainsäädännön kokonaisuudistus huomioidaan hallitusohjelmassa. Sisällöllinen osallistuminen asiantuntijapanoksella.
- Suunnittelemme ja toteutamme LOS-määräaikaisraportointiprosessiin liittyvää vaikuttamistyötä ja viestintää liittyen valtion kuulemiseen ja aikanaan päätelmien ja suositusten saamiseen.
 - Toimitamme tarvittaessa komitealle lisätietoa ennen valtion kuulemista.
 - Järjestämme tilaisuuden komitean päätelmistä ja suosituksista, kun ne saadaan.

- Jatkamme lapsi- ja perhejärjestöjen yhteisen Anna ääni lapselle -kampanjan koordinoimista ja järjestämistä eduskuntavaaleissa.
 - Tarjoamme ehdokkaiden, järjestöjen ja äänestäjien käyttöön some- ja muita vaikuttamismateriaaleja.
 - Eduskuntavaaliehdokkaille tarjotaan keskusliiton verkkosivustolla kouluttava kysely sekä mahdollisuus sitoutua Ääni lapselle -ehdokkaaksi.
 - Järjestämme yhdessä HS Lasten uutisten sekä Anna ääni lapselle -kampanjatoimijoiden kanssa Lasten vaalipaneelin Sanomatalossa 14.2.2023.
- Toteutamme 1–2 politiikka-/toimintasuositusta.
- Jatkamme lapsen oikeuksien viestinnän ja kansallisen lapsen oikeuksien viestintäverkoston toiminnan koordinoimista.
 - Toteutamme Lapsen oikeuksien teemaviikon ja tarjoamme edelleen oppi- ja viestintämateriaalia kouluihin, varhaiskasvatukseen ja vapaa-ajalle, joskin aiempaa niukemmin ja lapsistrategian tuottamia koulumateriaaleja hyödyntäen.
 - Kehitämme Lapsen oikeuksien viestintäkanavia ja viestintää suoraan lapsille ja nuorille. Tätä varten selvitämme lasten omia toiveita ja ajatuksia lapsen oikeuksien viestinnästä.
- Jatkamme edelleen lapsistrategian kanssa tehtävää viestintäyhteistyötä.
- Jatkamme vaikuttamistyötä lapsivaikutusten arvioinnin edistämiseksi.
 - Järjestämme Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa webinaarin tai seminaarin, jossa kerromme 2022 toteutetusta LAVA-prosessista hyvinvointialueella.
 - Jatkamme Lapsivaikutusten arviointi -verkoston koordinoimista, tapaamiset kahdesti vuodessa.
- Edistämme lasten ja nuorten näkökulmien kuulumista yhteiskunnallisessa keskustelussa.
 - Järjestämme dialogeja nuorille tärkeistä asioista ja nuorten kesken sekä lasten ja nuorten sekä päättäjien välillä.
 - Toteutamme yhteisiä puheenvuoroja lastensuojelun kokemusasiantuntijoiden kanssa.
- Teemme vaikuttamistyötä pakolaisjärjestöjen kanssa, jotta saataisiin uuden hallituksen ohjelmaan ihmisoikeusmyönteisiä, ulkomaalaislain muutoksiin liittyviä linjauksia, kuten lasten säilöönoton kieltäminen, pakolaisten perheenyhdistämisen esteiden poistaminen ja lapsen edun arvioinnin painoarvon lisääminen.
- Jatkamme kansainvälistä yhteistyötä muun muassa:
 - osallistumalla Eurochild, CIAC, FICE, OMEP yms. yhteistyöhön;
 - antamalla panoksemme Eurochildin ECD-kampanjaan (Early childhood Development);
 - osallistumalla FICE:n Etelä-Afrikan konferenssiin heinäkuussa, OMEP Euroopan konferenssiin keväällä sekä IFCO:n konferenssiin.
- OPTIO: Koordinoimme kansallista aivoterveysohjelmaa lapset ja nuoret -osakokonaisuuden osalta.
- OPTIO: Etsitään mahdollisuutta selvityshankkeelle, jossa kuullaan ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten näkemyksiä edustajasta ja tämän roolista. Edustaja käyttää huoltajalle kuuluvaa valtaa, ja heillä voi olla merkittävä rooli siinä, miten lapset ja nuoret tulevat kohdatuksi ja saavat palveluja. Asia on erityisen ajankohtainen, kun palvelurakenteessa tulee muutoksia ja toisaalta, kun Ukrainasta paenneiden edustaminen poikkeaa siitä, mihin on totuttu turvapaikanhakijoiden kanssa.

2 LAPSEN OIKEUS OLLA OMA ITSENSÄ TOTEUTUU

VUONNA 2022:

- Otimme kantaa ns. translakiin. Kannatimme sukupuolen juridisen vahvistamisen mahdollistamista myös alaikäisille. Julkaisimme muunsukupuolisen nuoren blogitekstin aiheeseen liittyen.
- Viestintätoimikunnan uusi kausi alkoi. Järjestimme toimittajakoulutuksen teemasta: Lastensuojelu mediassa – häpeästä kohti ratkaisuja ja olimme mukana alaseminaarin järjestämisessä lastensuojelun viestinnästä ja vaikuttamisesta Valtakunnallisille lastensuojelupäiville®.
- Järjestimme Lastensuojelun arjen sankarit -kilpailun yhdessä Huoltajasäätiön kanssa. Kilpailun voittaja palkittiin Valtakunnallisilla lastensuojelupäivillä®.
- Olimme mukana vaikuttamassa intersukupuolisten lasten asemaan muun muassa:
 - mielipidekirjoituksella Turun Sanomiin yhdessä lapsiasiavaltuutetun ja ISIO:n kanssa;
 - puheenvuorolla valtionhallinnon aamukahveilla Pride-viikolla yhdessä ISIO:n ja lapsiasiavaltuutetun toimiston kanssa sekä
 - järjestämällä keskustelupaneelin intersukupuolisten lasten asemasta ja oikeuksista, keskustelussa mukana eri puolueiden edustajat yhdessä ISIO ry:n ja Unicefin sekä eduskunnan Lasten puolesta -ryhmän kanssa.
- Lapsen oikeuksien viestinnässä nostettiin esille vähemmistöryhmien ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten oikeuksia (esim. maahanmuuttajanuorten blogikirjoitukset, Pride-viikon sometus, koulutehtävät).
- Olimme mukana #OlenAntirasisti-kampanjassa.
- Jatkoimme tiedonkeruuta harvaan asutuilta alueilta.
- Olemme hakeneet yhdessä THL:n sekä Pesäpuun kanssa ESR+ -koordinaatiohankkeelle rahoitusta.

VUONNA 2023:

- Tartumme vaikuttamistyössämme vihapuheeseen sekä syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden että lasten ja nuoren demokraattisten osallistumismahdollisuuksien näkökulmasta (tieto siitä, mikä on vihapuhetta, mitä seurauksia sillä on ja siitä, miten lapset ja nuoret voivat toimia, kun sitä kohtaavat).
 - Haemme yhteistyön paikkoja OM:n ja sopivien lasten ja nuorten ryhmien kanssa
 - Koulutamme myös omaa henkilökuntaamme rasismista ja antirasistisesta työtoteesta.
- Järjestämme pyöreän pöydän keskustelun harvaan asuttujen alueiden lasten ja nuorten koulunkäynnin järjestämisestä ja parhaista menetelmistä toteuttaa sen.
- Selvitämme mahdollisuutta vahvistaa ilman huoltajaa maahan tulleiden pakolaisnuorten osallisuutta (esim. verkoston luominen, nuorten viestien näkyväksi tekeminen).
- Jatkamme viestintätoimikunnan työskentelyä.
- Tuomme lapsen oikeuksien viestinnässä esille yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyviä kysymyksiä ja muun muassa syrjinnän vaikutuksia mielen hyvinvointiin.
- OPTIO: Tiedonkeruu koskien toisen asteen perässä varhain kotoa muuttaneita.

3 JOKAISELLA LAPSELLA ON TURVALLINEN ELÄMÄ

VUONNA 2022:

- Vaikutimme aktiivisesti lastensuojelun kansallisen vision laatimiseksi ja sen puolesta, jotta lastensuojelulain kokonaisuudistustyö aloitettaisiin.
 - Järjestimme toukokuussa Lastensuojelun neuvottelukunnan, jossa pidettiin Pesäpuun fasilitoima Tulevaisuustaa-juustyöpaja.
 - Valtakunnallisten lastensuojelupäivien® yhteydessä keräsimme yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa päivien osallistujilta heidän näkemyksiään visiosta ja hyödynsimme tätä päivillä käydyssä visiokeskustelussa.
 - Toteutimme kyselyn Talentian kanssa koskien lastensuojelun ja lasten suojelun nykytilaa ja visiota. Raportoimme kyselyn tuloksista sidosryhmille ja hyödynsimme niitä vaikuttamistyössä loppuvuodesta 2022.
 - Selvitimme lasten asiakkaana olevien/olleiden lasten, nuorten ja vanhempien näkemyksiä lastensuojelun visiosta Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamana 11–12/2022.
 - Järjestämme pyöreän pöydän keskustelun lastensuojelun visiosta ja hyvinvointialueille siirtymisestä jäsenjärjestöillemme loppuvuodesta 2022.
- Oikeus turvallisuuteen oli lapsen oikeuksien viestinnän vuoden teema, jota nostettiin esille niin somekampanjoissa, koulun, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan materiaalituotannossa kuin päättäjille suunnatussa kannanotossakin.
 - Lasten ja nuorten ajatuksia turvallisuudesta nostettiin esiin lapsen oikeuksien viestinnässä myös Turvallisuus on... -kirjoituskilpailussa. Julkaisimme kirjoituksista koontijulkaisun lapsen oikeuksien viikolla.
- Edistimme lapsen oikeutta väkivallattomaan lapsuuteen.
 - Kampanjoimme lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa henkistä väkivaltaa vastaan yhdessä THL:n Barnahus-hankkeen, Tampereen yliopiston hoitotieteen sekä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa Uskalla nähdä! kampanjassa. Toteutimme kyselyn ja julkaisimme raportin THL:n sarjassa. Järjestimme aiheesta webinaarin ja loimme yhdessä alasivuston ammattilaisille Ensi- ja turvakotien liiton sivustolle.
 - Lisäsimme tietoisuutta kuritusväkivallan haitallisuudesta sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Osallistuimme kesäkuussa Ispanin konferenssiin Tallinnassa.
 - Kokosimme ja julkaisimme interaktiivisen artikkelin kuritusväkivallan historiasta Suomessa.
 - Olimme mukana Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelman ohjausryhmässä.
 - Osallistuimme Lanzaroten toimeenpanosuunnitelman työskentelyyn ja olimme mukana nuorten osallisuuspilotin ohjausryhmässä.
 - Liityimme mukaan Väestöliiton koordinoiman Kannustavan kasvatuksen verkostoon.
- Uudistettu Lastensuojelu.info -sivusto julkaistiin alkukevästä 2022.
 - Uudistuksen myötä sivustolle lisättiin sosiaalihuollon- ja lastensuojelun tuen lisäksi varhaisen tuen ja perhekeskuksien tarjoamien palveluiden näkökulma.
 - Sivusto toteutettiin suomen, selkosuomen, ruotsin, englannin, ranskan, venäjän, viron, somalin, arabin, farsin ja kurdin kielillä. Ukrainankielinen versio lisättiin mukaan myöhemmin ja se julkaistiin elokuussa 2022.
- Edistimme lastensuojelun kokemusasiantuntijatoimintaa osana Kokemusasiantuntijuus lastensuojelussa-verkoston toimintaa ja julkaisimme Lastensuojelun kokemusasiantuntijat korkeakouluopetuksessa -oppaan.
 - Lisäsimme lastensuojelun ammattilaisten ja johtajien osaamista koulutustilaisuuksillamme:
 - Järjestimme Unelmien johtaja – lastensuojelun johtamispäivät kesäkuussa
 - Järjestimme Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® Lahden Sibeliustalolla ja webinaarina teemalla Turvaa ja toivoa. Päivät keräsivät yhteen yli 1000 asiantuntijaa ympäri Suomen.

- Perheet keskiöön! -toiminta käynnistyi vuoden 2022 alusta STEA:n kohdennetun toiminta-avustuksen turvin. Toiminnan tavoitteena on tuoda järjestöjen osaaminen perhekeskusten käyttöön ympäri Suomen. Koordinoimme valtakunnallista Perheet keskiöön! -foorumia sekä järjestöjen perhekeskusverkostoa. Molemmat verkostot kokoontuivat vuoden aikana 2 kertaa. Ensimmäisen toimintavuoden aikana loimme yhteistä rakennetta työskentelylle sekä lähdimme muodostamaan tilannekuvaa järjestöistä osana eri alueiden perhekeskuksia.
 - Teimme vaikuttamistyötä perhekeskustoiminnan merkityksestä ja onnistumisen edellytyksistä.
 - Julkaisimme interaktiivisen artikkelin ”Miten perhekeskukset rakennetaan perheiden tarpeita vastaaviksi”. Artikkelin pohjautui Osallisuusviikon 2021 kyselyn tuloksiin.
 - Osallistuimme perhekeskustoiminnan kansallisen kehittämistyöhön. Olimme mukana mm. THL:n perhekeskusverkostoissa, jonka kokouksissa Perheet keskiöön! -toiminnalla on säännöllinen puheenvuoro järjestöjen ajankohtaisista kuulumisista.
 - Osallistumme kansallisen sähköisen perhekeskuksen kehittämistyöhön. Tavoitteena varmistaa, että järjestöjen osaaminen, toiminta ja palvelut ovat laajasti mukana vuoden 2023 alussa julkaistavaa sähköistä perhekeskusta (omaperhe.fi).
 - Järjestimme 4 kohtaamispaikkatoiminnan arviointikoulutusta yhdessä hyvinvointialueiden toimijoiden kanssa. Lisäksi järjestimme valtakunnallisen Vertaisuutta ja tukea – kohtaamispaikkojen merkitys perheille -webinaarin yhdessä MLL:n kanssa.
 - Toteutimme Osallisuusviikon yhdessä THL:n ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Sokra-koordinaatiohankkeen kanssa ja toimimme esille osallisuutta lisääviä käytäntöjä ja malleja.
- Lapset SIB -ohjelman kautta tuettiin yli 300 lasta ja välillisesti yli 500 lasta ja nuorta (tilanne syyskuussa 2022). Ohjelman seitsemässä kunnassa (Helsinki, Hämeenlinna, Jyväskylä, Karviainen, Lohja, Tampere, Vantaa) nostettiin säännöllisesti esiin palvelujärjestelmän aukkoja ja SIB-kohderyhmien palvelutarpeita toimivien ja laadukkaiden palveluiden edistämiseksi.
 - Lapset SIBin dataan perustuvista hyvinvointivaikutuksista viestittiin säännöllisesti sekä ohjelman sidosryhmille että SIBin ulkopuolisille blogikirjoitusten, uutiskirjeiden sekä SIB-verkostotilaisuuksien muodossa. Vaikuttavan lastensuojelun edistämiseksi Lapset SIBin kautta tehtiin yhteistyötä kuntien, palveluntuottajien, S-Pankin, sijoittajien sekä SIBin asiakkaiden kanssa.
- Tulevaisuuden lastensuojelu -hankkeessa vastasimme Etelä-Suomen alueiden ja neljän työpaketin kokonaisuuden läpileikkaavasta osallisuusteemasta ja osallisuustyöpaketista omana kokonaisuutenaan
 - Julkaisimme verkkosivustollamme Osallisuustyökalun lastensuojelun työntekijöiden tueksi osallisuuden vahvistamisessa
 - Veimme lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten näkemyksiä lastensuojelun kehittämistyöhön.
- Kokemus tiedoksi -hankkeemme käynnistyi. Hanke kokoaa yhteen lastensuojelujärjestöjen kokemusasiantuntijatoiminnassa kerättyä tietoa ja jalostaa niistä tietoa lastensuojelun kehittämiseksi.
 - Hanke aloitti Kokemusasiantuntijuutta pintaa syvemältä - Erätaukokeskustelutarjan yhteistyössä Pesäpuun ja Erätaukosäätiön kanssa
- Lisäksi osallistuimme ja toimimme lapsinäkökulmaa muun muassa seuraavissa:
 - Olimme mukana vaikuttamassa Ukrainasta paenneiden lasten ja perheiden asemaan muun muassa ministeritapaamisessa, nostamalla näiden lasten ja perheiden tarpeita esille eri lapsiperhejärjestöjen verkostoissa sekä Helsingin Sanomissa julkaistulla mielipidekirjoituksella yhdessä Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Pelastakaa Lapset ry:n ja SOS-Lapsikylän kanssa. Olemme osallistuneet tilannekuvan hahmottamiseen myös kansainvälisissä yhteistyössä FICE:n kanssa.

- Osallistuimme lastensuojelun ja perhesosiaalityön kansallisen ohjausryhmän sekä lastensuojelun asiakasmitoitusta seuraavan ohjausryhmän työskentelyyn.
- Olimme mukana Sijoitetut lapset -teemaryhmä Valterin VIP-verkostotyöskentelyssä. VIP-verkostossa kehitetään lapsille ja nuorille tarjottavaa oppimisen ja koulunkäynnin vaativaa erityistä tukea sekä ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea.
- Konsultoimme vaativan tason sijaishuollon ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkuusyksikön (lastensuojelulaitoksen) suunnittelua Pirkanmaalla (Monni-hanke)
- Olimme mukana SPEK:in koordinoimassa kampanjassa, jossa pyrittiin lisäämään tiedon kautta lasten, nuorten ja perheiden turvallisuuden tunnetta energiakriisissä.

VUONNA 2023:

- Vaikutamme aktiivisesti lastensuojelun laadun ja resurssien kehittämiseksi.
 - Jatkamme aktiivista vaikuttamista lastensuojelulain kokonaisuudistukseen ja kansalliseen visioon
 - Tuotamme oppaan sijaishuollon työntekijöille yhteistyössä sijaishuollon toimintaympäristön monipuolisesti tuntevien asiantuntijoiden kanssa. Mukana on kokemusasiantuntijaaänen lisäksi eri toimijoita sijaishuollon kentältä.
 - Kuulemme ja osallistamme lastensuojelun asiakkaana olevia lapsia ja nuoria ja työskentelemme yhdessä lastensuojelun kokemusasiantuntijoiden kanssa lastensuojelun ajankohtaisten ilmiöiden ympärillä.
 - Olemme osa kokemusasiantuntijuus lastensuojelussa -verkostoa, jonka jäsenenä järjestämme kokemusasiantuntijuuteen liittyviä tilaisuuksia ja kokoamme julkaisuja.
 - Teemme kansainvälistä yhteistyötä lastensuojelun laadun kehittämiseksi. Teemme yhteistyötä muun muassa seuraavissa verkostoissa: IFCO, FICE, Ciac, Eusarf sekä Pohjoismaiset lastensuojeluverkostot. Osallistumme mahdollisuuksien mukaan Pohjoismaisen perhehoitoverkoston seminaariin Islannissa, FICE-verkoston seminaariin Etelä-Afrikassa sekä Eusarfin seminaariin.
- Kokemus tiedoksi (KoTi) hankkeessa:
 - Tuotamme laajemman loppuraportin lastensuojelun kokemustiedosta
 - Tuotamme tuotoksia lastensuojelun kokemusasiantuntijatoimintaan liittyen – ”Kokemusasiantuntijuus 2.0”, jossa myös tavoitteena vahvistaa sitä osana lastensuojelun rakenteita + kehittää toiminnan laatua
 - Järjestämme Kokemusasiantuntijuutta pintaa syvemmältä-Erätaukokeskustelutarja yhteistyössä Pesäpuun ja Erätaukosäätiön kanssa
- Edistämme lapsen hyvinvointia palveluissa.
 - Osallistumme asiantuntijapanoksella MDI:n tutkimuskonsortioon LAPSO-hankkeeseen (Lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden varhaisen tuen tilannekuva)
 - Varhaiskasvatuksen, opetustoimen ja lastensuojelun yhteistyöprosessit ja niiden kehittäminen – koulutuskokonaisuuden suunnittelu.

4 LAPSILLA JA PERHEILLÄ ON USKOA TULEVAISUUTEEN

VUONNA 2022:

- Järjestimme Nuorten päivän 17.9.2022 Hyvinkäällä ja veimme nuorten viestiä sieltä Valtakunnallisille lastensuojelupäiville®. Veimme Valtakunnallisille lastensuojelupäiville® myös pienten lasten terveiset.
- Annoimme kannanoton aiheesta Lastensuojelu ei korvaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita.
- Keräsimme keväällä lapsiperheiden näkemyksiä koronan jälkeen. Vastauksia saatiin 140 vastaajalta.
- LSKL ja Hope ry toteuttivat selvityksen lasten ja nuorten harrastuskustannuksista. Selvityksen kyselyosan raportti julkaistiin kesäkuussa. Lastensuojelupäivillä toteutetaan aihetta koskeva alaseminaari neljän järjestön yhteistyönä.
- Lapsen Maailma -lehti julkaisi syksyllä 2022 teemanumeron ympäristö- ja ilmastokysymyksistä.
- Osallistuimme eurooppalaisen lapsitakuun Suomen toimintasuunnitelman laatimiseen.
- Osallistuimme kansallisten dialogien valmistelutyöhön.

VUONNA 2023:

- Kirkastamme, mikä on LSKL:n rooli ilmasto- ja ympäristökysymyksissä.
 - Haemme yhteistyötä muiden lapsijärjestöjen kanssa ympäristö- ja ilmastokysymyksiin vaikuttamisen käynnistämiseksi.
- Lapsen Maailma -lehti jatkaa ilmasto- ja ympäristökysymysten käsittelemistä erityisesti lasten, nuorten ja perheiden näkökulmista.
- Mielenterveyskysymykset näkyvät vuoden aikana monella tavoin keskusliiton vaikuttamistyössä.
 - Mielenterveydestä huolehtimista tuodaan esille vaalivaikuttamisessa ja Lasten vaalipaneelissa.
 - Lapsen oikeuksien viestinnän teema kytkeytyy lasten ja nuorten hyvinvointiin ja siinä käsitellään muun muassa mielenterveydestä huolehtimista.
- Keräämme lasten ajatuksia hyvinvoinnista ja pohjaamme lapsen oikeuksien viestintää ja muuta vaikuttamistyötä näille ajatuksille.
- Järjestämme Nuorten päivän ja viemme nuorten viestiä Valtakunnallisille lastensuojelupäiville®. Arvioimme ja kehitämme konseptia edelleen.
- Viemme Valtakunnallisille lastensuojelupäiville® pienten lasten terveiset.
- Julkaisemme harrastustukea koskevan artikkelin lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa keväällä 2023.
- OPTIO: Tulevaisuushautomo
- Jatkamme vaikuttamistyötä väkivallattoman lapsuuden turvaamiseksi.
 - Jatkamme henkisen väkivallan teemasta nousseiden erityiskysymysten työstämistä ja levitämme niistä tietoa.
 - Olemme mukana Väestöliiton koordinoimassa Kannustavan kasvatuksen verkostossa. Osallistumme kannustavan kasvatuksen kampanjaan toukokuussa 2023.
 - Osallistumme kansalliseen Väkivallaton lapsuus -toimeenpanosuunnitelman toteuttamiseen.
 - Jatkamme kuritusväkivaltaselvitysten tulosten levittämistä – osallistumme keväällä NFBO (Nordic Association for Preventing Child Abuse and Neglect) konferenssiin Reykjavikissa Islannissa ja teemme seminaariesityksen Barnrättsdagarna -seminaariin Karlstadiin Ruotsiin.

- Osallistumme ACElife -tutkimuskonsortion (Haitalliset lapsuudenkokemukset elämäkulussa: pitkän aikavälin seuraukset ja vaikuttavat ehkäisyn keinot) taustaryhmään
- Perhekeskustoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen:
 - Perheet keskiöön! -toiminnan jatko suunnitelman mukaisesti (omien verkostojen koordinointi ja vakiinnuttaminen, kansallisiin verkostoihin kytkeytyminen, perhekeskusvaikuttamistyö sekä II Valtakunnallinen perhekeskuskonferenssi syksyllä 2023 yhdessä yhteistyökumppanien kanssa (toteutus, kumppanit ja teemat vielä auki)
 - Toteutamme Osallisuusviikon.
- Lapset SIB:
 - Lapset SIB jatkuu seitsemän kunnan ja kahdeksan hankkeen kokonaisuutena. Vuoden 2023 aikana edistetään vaikuttavaa lastensuojelua keräämällä asiakkailta dataa hyvinvointivaikutuksista, muotoilemalla palveluita sen perusteella sekä arvioimalla vaikuttavuutta. Lapset SIBin viestintää terävöitetään uudistamalla ohjelman lapsesib.fi -nettisivuja tuomalla sivuille enemmän numeerista tietoa hankkeen tilanteesta. Samalla nostetaan esiin myös havaintoja vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Yhteistyötä jatketaan laajojen verkostojen kanssa.
- Edistämme maahanmuuttotaustaisten lasten ja nuorten asemaa
 - Selvitämme tilapäistä suojelua Suomesta hakeneiden ukrainalaislasten tilannetta yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.
 - Järjestämme keskustelutilaisuuden alkuvuodesta, jossa tarkastellaan tiedonkulun tilaa viranomaisten ja järjestöjen välillä ja paikannetaan mahdollisia aukkoja lasten ja perheiden palveluissa SHL:n, lastensuojelun ja vastaanotto/kotouttamistoimenpiteiden rajapinnoilla. Suunnitellaan jatkotoimet tilaisuuden pohjalta.
 - Jatkamme vaikuttamistyötä lainsäädäntömuutoksissa, jotka vaikuttavat pakolaislapsiin – esim. ulkomaalaislain kokonaisuudistus, yhteistyössä pakolaistoimijoiden kanssa.
- Toteutamme Lapsen Maailma -lehteen teemanumeron turvallisesta elämästä.
- Hope-selvityksen haastatteluaineisto raportoidaan lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen osana 2023.
- OPTIO: Olemme hakeneet yhdessä THL:n sekä Pesäpuun kanssa ESR+-koordinaatiohankkeelle rahoitusta, jossa yhtenä osana olisi lasten, nuorten ja vanhempien osallisuuden vahvistaminen lastensuojelussa
- OPTIO: Selvitämme mahdollisuutta STEA:lta koordinaatiohankkeeseen maahanmuuttotaustaisten lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien järjestöjen keräten tietoa, saattaen toimijoita yhteen, tehden vaikuttamistyötä.